

Sygnatura akt III C 161/23

## POSTANOWIENIE

S., dnia 1 czerwca 2023 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Alicja Przybylska

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2023 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. O.**

przeciwko **(...) Bank Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.**

o ustalenie

**postanawia:**

1. umorzyć postępowanie w sprawie;
2. oddalić wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Sygn. akt III C 161/23

## UZASADNIENIE

**pkt 2 postanowienia z dnia 1 czerwca 2023 roku**

W dniu 22 lutego 2023 roku J. O. wniosła pozew przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą we W. o stwierdzenie nieważności umowy pożyczki gotówkowej z dnia 16 marca 2021 roku, zawartej między stronami, z uwagi na niedozwolone klauzule umowne. Wartość przedmiotu sporu wskazano na kwotę 60.032 zł. Pozew został sporządzony w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w S..

Jednocześnie powódka wniosła o zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości oraz przyznanie jej pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego J. F..

Postanowieniem z dnia 14 marca 2023 roku Sąd zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla powódki radcę prawnego z urzędu, którego wskaże Okręgowa Izba Radców Prawnych w S.. Wraz z doręczeniem odpisu postanowienia poinformowano (...) w S., że powódka wniosła o wyznaczenie celem jej zastępowania r.pr. J. F..

W dniu 5 kwietnia 2023 roku wyznaczono dla powódki pełnomocnika z urzędu w osobie r.pr. J. F..

W dniu 19 kwietnia 2023 roku r.pr. J. F. zapoznał się z aktami w czytelni Sądu i w tym samym dniu złożył pismo, w którym wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W razie oddalenia lub odrzucenia pozwu wniósł o przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, oświadczając że nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Pismem z dnia 25 kwietnia 2023 roku pełnomocnik powódki cofnął pozew w sprawie, wniósł o umorzenie postępowania oraz o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z

urzędu. Oświadczył, że powódka nie uiszczyła kosztów pomocy prawnej w żadnym zakresie. Jednocześnie wniósł o przyznanie kosztów w wysokości kosztów zastępstwa procesowego dla pełnomocników z wyboru.

W uzasadnieniu pisma wskazano, że powódka przebywa obecnie w szpitalu, a jej stan zdrowia jest ciężki. Pełnomocnik udał się do powódki, celem uzyskania jej stanowiska w sprawie. Po dokonaniu ustaleń z powódką oraz po analizie akt niniejszej sprawy i dokumentacji powódki został przez J. O. zobowiązany do cofnięcia pozwu w sprawie. Wyjaśnił, że przyczyną cofnięcia pozwu jest przede wszystkim trudny stan zdrowia powódki, która wskazała, że nie będzie w stanie obecnie ani w najbliższym czasie poddać żadnym czynnościom związanym z prowadzeniem sprawy (w tym poddać psychicznie). Ponadto powódka złożyła przy udziale pełnomocnika wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej i ma nadzieję rozwiązać swoje problemy za jego pomocą.

Pełnomocnik powódki wskazał, że zapoznał się z aktami sprawy i dokumentacją posiadaną przez powódkę, skontaktował się z nią kilkakrotnie telefonicznie i osobiście w miejscu jej obecnego pobytu, wreszcie zaproponował jej bezpieczniejszy i mniej czasochłonny sposób rozwiązania jej problemów w postaci wniosku o ogłoszenie upadłości, który to wniosek niezwłocznie złożył.

Do pisma załączono oświadczenie J. O..

J. O. w dniu 25 listopada 2022 roku złożyła w XII Wydziale Gospodarczym tutejszego Sądu wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych i przyznanie pełnomocnika z urzędu do prowadzenia sprawy o ogłoszenie upadłości.

W uzasadnieniu wskazała, że wnosi o przyznanie jej pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego J. F., celem złożenia wniosku i prowadzenia sprawy o ogłoszenie upadłości konsumenckiej. Wskazano, że wniosek został dla niej sporządzony w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w S..

Wniosek został zarejestrowany pod sygn. akt XII GUo 6/23.

Postanowieniem z dnia 8 marca 2023 roku Referendarz sądowy zwolnił J. O. w całości od kosztów sądowych w sprawie o ogłoszenie upadłości konsumenckiej osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej i ustanowił dla niej radcę prawnego z urzędu, wyznaczonego przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w S., celem sporządzenia wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej i reprezentowania wnioskodawcy w sprawie o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

W dniu 12 kwietnia 2023 roku wyznaczono dla powódki pełnomocnika z urzędu w osobie r.pr. J. F..

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2023 roku Sąd umorzył postępowanie w sprawie oraz oddalił wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

### **Sąd Rejonowy zważył, co następuje:**

W ocenie Sądu wniosek o przyznanie na rzecz pełnomocnika powódki kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 203 § 2 k.p.c. pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. W razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. Gdy skuteczność cofnięcia pozwu zależy od zgody pozwanego, niezłożenie przez niego oświadczenia w tym przedmiocie w powyższym terminie uważa się za wyrażenie zgody, o czym stanowi przepis art. 203 § 3 k.p.c.

Z treści cytowanego przepisu art. 203 § 2 k.p.c. wynika, że w razie cofnięcia pozwu, to strona powodowa obowiązana jest zwrócić pozwanemu na jego żądanie koszty procesu. Tylko w wypadku, gdy cofnięcie pozwu nastąpiło wskutek dokonania zapłaty przez pozwanego po wytoczeniu powództwa, to pozwany obowiązany jest do zwrotu kosztów procesu powodowi. Stanowisko to należy wywieść z tezy, że zaspokojenie przez pozwanego roszczenia powoda po wytoczeniu pozwu jest równoznaczne z przegraną przez niego procesu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 roku, IV CZ 8/13).

Na tle realiów przedmiotowej sprawy powódka cofnęła pozew nie z uwagi na zadośćuczynienie przez pozwaną żądaniu pozwu, w związku z tym brak było podstaw aby przyznawać koszty zastępstwa procesowego (koszty nieopłaconej pomocy prawnej) na jej rzecz od strony pozwanej. Co do zasady zatem to Skarb Państwa winien zrekompensować koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu. W ocenie Sądu na tle realiów przedmiotowej sprawy nie było to jednak uzasadnione.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w Postanowieniu z dnia 24 maja 2005 roku (sygn. akt I KZP 15/05) przewidziany w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.) obowiązek Skarbu Państwa ponoszenia kosztów nieopłaconej przez strony pomocy prawnej z urzędu (art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k.) dotyczy pomocy "udzielonej", a zatem powstaje w momencie rozpoczęcia wykonywania przez adwokata czynności związanych bezpośrednio z udzieleniem pomocy stronie, dla której został on wyznaczony.

Zdaniem Sądu w sprawie niniejszej nie wykazano, aby pełnomocnik ustanowiony z urzędu udzielił J. O. pomocy prawnej w ramach ustanowienia go pełnomocnikiem z urzędu w przedmiotowym postępowaniu.

Powódka uzyskała pomoc w Punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w S., zarówno podejmując czynności przed wydziałem upadłościowym, jak i wnosząc pozew w niniejszej sprawie. Jak wynikało z wniosku złożonego do XII Wydziału Gospodarczego tegoż Sądu J. O. jeszcze przed zainicjowaniem niniejszego postępowania nosiła się z zamiarem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości konsumenckiej i złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w tym postępowaniu oraz o ustanowienie w nim pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego J. F.. Już uprzednio została zatem pouczona o możliwości wszczęcia postępowania o ogłoszenie upadłości i poczyniła kroki prawne w tym kierunku. Nie sposób zatem uznać, aby to po zainicjowaniu sprawy o stwierdzenie nieważności umowy, została poinformowana o takiej możliwości, albowiem przeczy temu data złożenia wniosku w sprawie XII GUo 6/23 – 25 listopada 2022 roku.

W ocenie Sądu nie sposób ustalić, aby to w ramach niniejszego postępowania została powódce udzielona pomoc prawna przez radcę prawnego J. F.. Niewątpliwie pełnomocnik powódki jest zorientowany w jej sytuacji osobistej i prawnej, nie zostało jednak wykazane, iż to działania w ramach przedmiotowego procesu stanowiły podstawę wiedzy pełnomocnika w tym zakresie, czy była to pomoc prawna udzielona w postępowaniu przed sądem upadłościowym lub udzielona poza postępowaniem sądowym. Jest to o tyle istotne, iż w niniejszej sprawie pełnomocnik powódki ograniczył się jedynie do złożenia wniosku o zasądzenie/przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pismo z dnia 18 kwietnia 2023 roku), a następnie złożył oświadczenie o cofnięciu pozwu (pismo z dnia 25 kwietnia 2023 roku), które zostało złożone już po wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu przed XII Wydziałem Gospodarczym Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie. To na stronie żądającej przyznania kosztów/wynagrodzenia ciąży natomiast obowiązek wykazania, iż są one zasadne i nakreślenie uzasadniających to okoliczności faktycznych, które znajdą pokrycie w materiale dowodowym. W ocenie Sądu oświadczenie złożone przez powódkę, w którym wskazała ona, iż została pouczona przez pełnomocnika o stanie prawnym zainicjowanych spraw jest ku temu niewystarczające, albowiem nie wskazuje na faktyczne udzielenie pomocy prawnej w ramach niniejszego postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powódki o przyznanie na jego rzecz od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.